

บทที่ ๕
ทบทวนความรู้เกี่ยวกับอักษรธัมม์ล้านนา

๑. สระอักษรธัมม์ล้านนา

ก. สระเดี่ยว

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	หมายเหตุ
๗๓	อะ	
๗๖	อา	
๗๑	อิ	
๗๒	อี	
๗๓	อึ	
๗๔	อื	
๗๕	อุ	
๗๖	อู	
๗๗	เอะ	
๗๘	เอ	
๗๙	แอะ	
๘๐	แเอ	
๘๑	เออะ	
๘๒	เออ	
๘๓	โอะ	สระ โอะตัวเต็มใช้ “โ๗๓ = โอะ” สระ โอะลดรูปใช้ “๗๓ = อค”

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	หมายเหตุ
โฉ	โอ	๗๗ = โอ (ใช้เฉพาะภาษาบาลี)
โฉล	เอะ	
อ๋	ออ	ไม่มีตัวสะกดใช้ “อ๋ = ออ” มีตัวสะกดใช้ “อ๋๗ = ออน”

ข. สระประสม

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	หมายเหตุ
๗๗๗	เอียะ	
๗๗	เอีย	
๗๗๗๗	เอือะ	
๗๗๗	เอือ	
๗๗๗	อ้าวะ	
๗๗	อ้าว	ไม่มีตัวสะกดใช้ “๗๗ = อ้าว” มีตัวสะกดใช้ “๗๗๗ = ออวน”

ค. สระเกิน

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	หมายเหตุ
อ๋ว	อ๋า	
อ๋		

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	หมายเหตุ
๕๒	อัม	มักจะใช้ในภาษาบาลี เช่น ๕๒ = อัมม
๕๓	ไอ	
๕๔	ไอ	
๕๕	ไอย	
๕๖	ไอยย	
๕๗	เอา	

ง. สระลอย

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	หมายเหตุ
๕๘	อะ	รูปสระลอยจะใช้เขียน ภาษาบาลี โดยมักจะเป็น คำที่ขึ้นต้น เช่น ๕๘ = อรหิ ๕๘ = อิทานิ
๕๙	อา	
๖๐	อิ	
๖๑	อี	
๖๒	อุ	
๖๓	อู	
๖๔	เอ	
๖๕	โอ	

๒. พยัญชนะอักษรโรมันล้านนา

ก. พยัญชนะพื้นฐานเสียงเดียว

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	ออกเสียง
๓	ก	ก๊ะ
๓	ข	ขะ
๖	ค	ก๊ะ
๗	ฅ	ฅะ
๘	ง	งะ
๑	จ	จ๊ะ
๒	ฉ	ฉ๊ะ
๓	ช	จ๊ะ
๔	ฌ	ชะ
๕	ญ	ยะ
๖	ฎ	หละต๊ะ
๗	ฏ	หละถ๊ะ
๘	ท, ฎ, ค	คะ
๙	ฒ	หละทะ
๑๐	ณ	หละนะ
๑๑	ด	ต๊ะ
๑๒	ถ	ถ๊ะ
๑๓	ท	ต๊ะ
๑๔	ธ	ทะ

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	ออกเสียง
ຸ	น	นะ
ປ	ป	ปะ (บ. / ส.)
ຜ	ผ	ฝ๊ะ
ຖ	พ	พะ
ຽ	ภ	พะ
ຸ	ม	มะ
ຜ	ย	ยะ
ຸ	ร	ธะ, ฤษะ
ຸ	ล	ลชะ
ຸ	ว	วะ
ຸ	ส	ส๊ะ
ຸ	ห	ห๊ะ
ຸ	ฬ	ลชะ
ຸ	อ	อ๊ะ
ຸ	ฅ	จ๊ะ
ຸ	ค	คะ
ຸ	ช	ชะ
ປ	ป	ปะ
ຜ	ฝ	ฝ๊ะ
ຖ	พ	พะ
ຸ	ษ	ส๊ะ

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	ออกเสียง
๘	ศ	สี่ะ
๙	ส	สะ
๐	บ	บี่ะ
๑	อย	ยะ (นาสิก)

ข. พยัญชนะต้นสองรูปฐานเสียงเดียว

รูปอักษรล้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	ออกเสียง
๒	หง	หั่งะ
๓	หญ	หยี่ะ
๔	หน	หนี่ะ
๕	หม	หมี่ะ
๖	หย	หยี่ะ
๗	หล	หลี่ะ
๘	หว	หวี่ะ
๙	หร	หี่ะ, หะหรีะ
๐	กร	กี่ะ, กี่ะ
๑	ขร	ขี่ะ
๒	คร	คะ, กี่ะ
๓	ปร	ปี่ะ, ปี่ะ
๔	ปล	ปี่ะ
๕	พร	พะ, ปี่ะ

ค. พยัญชนะต้นสองรูปฐานเสียงควบ

รูปอักษรด้านนา	เทียบรูปอักษรไทยกลาง	ออกเสียง
ก	ก	กั
ข	ข	ขั
ค	ก	กั
ฅ	ก	กั
ฉ	ง	งั
ช	จ	จั
ฌ	ช	จั
ฎ	ช	ชั
ฏ	ต	ตั
ฐ	ถ	ถั
ฑ	ท	ตั
ฒ	น	นั
ณ	ย	ยั (นาสิก)
ด	ร	รั
ด	ล	ลั
ด	ส	สั
ด	ฮ	ฮั

๔. รูปตัวเลข

รูปตัวเลขล้านนา		เทียบตัวเลขไทย กลาง	ออกเสียง
ตัวเลขขัณฑ์	ตัวเลขโหรา		
๙	ง	๑	หนึ่ง
๐	ງ	๒	สอง
๑	ຸ	๓	สาม
๒	ປ	๔	สี่
๓	ງ	๕	ห้า
๔	ຮ	๖	หก
๕	ຸ	๗	เจ็ด
๖	๑	๘	แปด
๗	๒	๙	เก้า
๙๐	ง๐	๑๐	สิบ
๑๐	ງ๐	๒๐	ชาว
๑๑	ຸ๐	๓๐	สามสิบ
๙๐๐	ง๐๐	๑๐๐	ร้อย
๙,๐๐๐	ງ,๐๐๐	๑,๐๐๐	พัน
๙๐,๐๐๐	ງ๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	หมื่น
๙๐๐,๐๐๐	ງ๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	แสน
๙,๐๐๐,๐๐๐	ງ,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	ล้าน
๙๐,๐๐๐,๐๐๐	ງ๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	โกฏิ
๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐	ງ๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	ร้อย / กือ

